

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXX (24)

No. (Štev.) 33

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

19. avgusta 1971

Teža krivde partije

Ali naj se povrnemo na temo? Ali naj raziščemo tako pereče vprašanje? Zakaj je tako, in kje je rešitev? V prejšnji številki našega lista smo pod naslovom „Sam si kot pes...“ pogledali globoko v problem mladostnih alkoholikov v Sloveniji. Članek pretresljive vsebine, kjer zvodeni izpovedi svoj greh in njega bližnje vzroke.

Nehote se mi misli povračajo na njihove izjave: „Všeč mi je...“, „Alkohol osvobaja“, „Samomor po mojem okusu...“. Vendar se mi pogled ustavi zlasti ob besedah 24-letnega študenta Vilija: „Včasih se mi dozdeva, da nam naša družba, režim vse to kar ponuja: Pijte, seksualizirajte, ubijte čas, le ne dovolite, da bi vam dihnila pametna misel v možgane.“ V tem je jedro problema! Oblast, t.j. partija, ne le dopušča temveč še pospešuje razkroj, da se tako reši nadležnih kritikov ali mladostnih upornikov.

Kje se je problem začel? Morda še pred vojno v samih partijskih vrstah. Morda v dobi krvave revolucije, ko so pijane brigade jurišale na postojanke vaških straž. Ali po vojni. Da, verjetno po vojni, ko so gnal; mlade ljudi v „delovne brigade“, jih prepuščali same sebi in jim dopuščali vse mogoče razuzdanosti.

Minil je prvi plamen navdušenja. Gesla o lepši bodočnosti so začela zveneti in prazno. Z razočaranjem je prišlo iskanje „rešitve“, največkrat v alkohol-u. Prišli so bližnji vzroki: razbite družine, skeptičnost pred uradnimi lažmi, obup, da bi res kdaj prišla lepša bodočnost, ki je ni bilo od nikoder. Pa tudi načrtno kvarjenje; poizkus, da bi utopili možen protest... saj je alkoholizem lahko zdraviti.

Kar so bili v začetku le sporadični pojavi, se je kmalu pokazalo kot nove vrste kuga. Bolezen se je razširjala in mladina, ki naj bi bila up naroda, je vedno bolj padala v to brezno.

Rezultati so katastrofalni. Marsikateri partijec, ki mu je na dnu še vsaj malo mar usoda naroda, se je začel spraševati, se je lj splačalo in ali ne gre vse po krivi poti. Ob tej sliki je tudi tržaški pisatelj Boris Pahor vzkliznil: „Raje vidim, da slovenski narod rešuje krščanstvo, kakor da ga ne rešuje nihče.“

V teh Pahorjevih besedah pa je tudi podana nit, ki vodi do rešitve problema. Precejšen del slovenske mladine je ostal zdrav, delaven, pošten. Rešilo ga je krščanstvo. Rešilo pred dialektičnim in praktičnim materializmom, rešilo pred tragedijo, v katero nujno vodi obup nad zlaganimi ideali.

Naj ne bi bilo torej umestno, da komur je mar usoda naroda, prepusti delo za narod tistemu, ki je edini pokazal zmožnosti, da narod in njegove člane rešuje pogube? Odgovor je jase in enostaven. Enostaven in bridko jase tudi s strani partije. Zaveda se, da si mladine ne more pridobiti; istočasno pa stori vse, da bi preprečila rešitev mladih ljudi po veri in krščanstvu. Odkrito, a največkrat zakrinkano preganjanje. Prepoveduje športno in družabno delo mladine v verskem okolju. Učenje verouka izven cerkve je izizzivalno in „protiustavno“. Odločno tudi obsoja in v temelju odklanja vsako politično udejstvovanje vernih ljudi. Izjave ob aferi okoli Družine to jasno pričajo. Ni važno, če je človek sposoben. Malo velja, če ima kot bistveni namen koristiti narodu. Le izbrancem, članom partije, pa čeprav nesposobnim, ali celo zlonamernim in korumpiranim, je dovoljeno politično udejstvovanje, vods vo javnega življenja. Sadovi take politike so pred nami.

„Mi ne znamo, mi nismo zmožni reševati naroda. A drugemu te vloge nečemo prepustiti.“ Tako naj bi bilo načelo komunistične partije. Ob tem načelu propada velik del slovenske mladine v alkohol in razvratnost, gine naroda a sila in bodočnost. To načelo bo tudi temelj za obsodbo, ki jo bo narod nekoč izrekel nad svojimi krvniki.

ZAHTEVE PO ENAKOPRAVNOSTI SO „PROTIUSTAVNE IN PROTIZAKONITE“

VERNIKI IN PARTIJA

Beograjski list „Borba“ je nedavno poročal, da je v Zagrebu pri sprejemanju novih članov v Zvezo komunistov — ZK iz vrst študentov prišlo v ospredje vprašanje, kakšen odnos je zavzeti do vernikov. Na razširjeni seji komiteja in predsedstva ZK vseučiliške mladine v Zagrebu je sekretar komiteja Nikola Ban namreč poročal, da so na nekaterih fakultetah vernike že sprejeli, drugod so jih pa zavrnili. Verniki, ki so jim prošnje zavrnili, so se pritožili vseučiliški konferenci. Njena statutarna komisija se je potem posvetovala z republiško statutarno komisijo in je na podlagi tega sprejela sklep, da vernikov ne bodo sprejemali v ZK. Po poročilu Borbe je Nikola Ban ob tej priložnosti prebral tudi prošnjo nekoga absolventa teološke fakultete, ki ga je v Zagrebu sprejela za člana ZK organizacija na pravni fakulteti. Dodal je še, da v Beogradu teh problemov nimajo, ker Cerkev v tem pogledu ni posebno aktivna, pač pa partijska organizacija ljubljanske univerze že nekaj časa sprejema v članstvo tudi vernike.

Na to Banovo izjavo pa se je v ljubljanskem Delu z dne 8. julija oglašil Gojko Stanič, sekretar univerzitetnega komiteja Zveze komunistov Slovenije — Ljubljana (UK ZKS) in dejal: „Obveščamo Vas, da je tovariš Nikola Ban pomotoma napačno interpretiral vsebino razgovora, ki smo ga imeli pred kratkim v Zagrebu. Kajti vernikov v formalno članstvo ZK na ljubljanski univerzi ne sprejemamo, čeprav je o tem vprašanju večkrat tekla beseda.“

Stanič je še dodal, da so komunisti sicer „pobudniki dialoga med marksisti in kristjani, ki je ena od oblik sodelovanja vernih in nevernih študentov in učiteljev na univerzi, toda slovenski komunisti imajo tradicionalno drugačen odnos do sprejemanja vernikov v partijo, kot ga imajo v mnogih zahodnih KP.“

To pojasnilo pa „merodajnim“ verjetno ni zadoščalo. Zato se je Gojko Stanič ponovno oglašil v Delu z dne 11. julija. V daljšem članku utemeljuje, zakaj verni ne morejo biti člani partije.

Za vse enako

Na ta Staničev članek z dne 11. julija je odgovoril verski list „Družina“ z dne 1. avgusta pod naslovom „Za vse enako“. V uvodu povzame pisec v „Družini“ Staničeva izvajanja v navedenem članku v petih točkah tako:

1. ZK misli, da ni monopolna organizacija in da so tudi znotraj nje avantgardne sile.
2. Zato nikoli ni postavljala avantgardne fronte na liniji teistov in ateistov.
3. V SZDL in drugih množičnih organizacijah se lahko tudi verniki udeležujejo za skupne družbene cilje.
4. V ZK pa je lahko sprejet le tisti, ki združuje v sebi marksistično teorijo z revolucionarno prakso, ker je marksizem (edini!) „znanstveni pogled na svet“.
5. Za to je ZK kot (predvsem politična) organizacija avantgarde svetovno nazorsko opredeljena in verniki vanjo ne morejo biti sprejeti.

Nato nadaljuje „Družina“:

„Ta odgovor nas ne zadovoljuje.

Načrt danes zveni pomalem že kar smešno tista samozvestna trditev, da je dialektični materializem edini znanstveni pogled na svet. O tem je bilo prelihega že veliko črnila in ni potrebno, da bi pojasnjevali že tolikokrat pojasnjene stvari.

Še bolj nesprejemljiva je tiha predpostavka, da lahko ta ali oni politični forum odloča, kateri svetovni nazor je „znanstven“. To nam je tako tuje, da se ne pravici vprašujemo, ali si je že kdaj kakšna oblast lastila razsodništvo v tej zadevi. Zgodovina odgovarja, da

je takih primerov sicer bilo — pred stoletji; a s tem so bile popisane najbolj črne strani naše zgodovine — od verskih vojn, inkvizicije, državnih religij do klerikalizma vseh barv.

Lahko je kdo še tako tolerant, toda vsaka politično organizirana svetovnonazorska sila bo nevede in nehoti čutila skušnjo, da bi „podprla edini znanstveni nazor“ — in tako nastane državna religija in družbeno razločevanje. Ni nujno, da to razločevanje zavzame takoj alarmantne razsežnosti. Za pravi, humani socializem so neznane tudi recimo „majhne“ podrejenosti kristjanov — na RTV, v dnevnem časopisu, v šolstvu itd.

Tako podrejenost je tudi tista, ki jo sam Gojko Stanič potihem dopušta. Po njegovem bi smeli ljudje enega svetovnega nazora ustanavljati svoje politično organizacije, vsi drugi pa naj bi politično delovali v breznaorski SZDL in jim ni dana možnost, da bi se organizirali po nazorski pripadnosti.

Neskončno daleč smo od želje, naj bi se politična dejavnost (pod čemer razumemo graditev bolj človeške družbe) odvijala po svetovnonazorsko ločenih političnih formacijah. Prav zato imamo vso pravico pričakovati, da bo to veljalo za vse enako. Graditev boljše družbe je skrb nas vseh in vsi moramo za to delati skupno, ne da bi se pri tem ločevali po svetovnonazorskih prepričanjih.

Tako pisec članka v „Družini“.

Kaj se skriva za članki „Družine“?

Odgovor Družine je v partiji povzročil tako nervoznost, da je Centralni komite Zveze komunistov Slovenije (CK ZKS) razpravljal o njem že dne 30. julija, torej še pred formalnim izidom Družine, ki ima datum 1. avgusta. O tem razpravljanju poroča Delo z dne 31. julija pod naslovom „Kaj se skriva za članki Družine?“

Poročilo Dela pravi:

„Sekretariat CK ZKS je razpravljal tudi o vsebini nekaterih sestavkov objavljenih v verskem listu „Družina“. V zadnjih številkah tega lista so bili namreč objavljeni krajši uvodni zapisi, za katere je značilno, da vsebujejo tudi politična stališča in težijo k oblikovanju politične platforme slovenske katoliške cerkve v sedanjem trenutku. Ne gre za polemiko z nekaterimi stališči, ki so teoretične vrste in glede katerih je naloga marksističnih publicistov, da se z njimi konfrontirajo. Gre za stališča, ki so povsem praktično politične narave in njimo katerih Zveza komunistov kot idejno politična organizacija in usmerjevalna sila ne more. Zlasti to velja za stališča v sestavku „Za vse enako“ („Družina“, 1. avgusta 1971). V tem sestavku avtorji praktično spodbujajo k temu, da je mogoče doseči politično enakopravnost religioznih ljudi; pri nas samo na ta način, če bi se ti lahko politično organizirali po nazorski pripadnosti oz. če se Zveza komunistov odreče svetovno nazorskemu kriteriju za članstvo v njej. Stojijo na stališču, da so možnosti za politično udejstvovanje religioznih ljudi v SZDL neustrezne in nezadostne. Ker pa sta status in vloga Zveze komunistov nedvomno v naši družbi zgodovinsko in ustavno določena in o tem ne more biti nikakršnega dialoga, teh stališč „Družine“ ni mogoče razumeti drugače kot hoteni ali nehoteni apel k izgraditvi posebne katoliške politične organizacije, se pravi politične organizacije na verski osnovi in s tem k obnovenju klerikalizma, ki je med NOB peljal na not v narodno izdajo. Zato sekretariat CK ZKS ocenjuje ta stališča in spodbude ne samo kot politične neustrezne ter v nasprotju z duhom našega družbenega in političnega sistema, marveč so tudi protiustavne in nezakonite.“

Tako CK ZKS. Zahteva po enakopravnosti je po njegovem mnenju protinastavna in protizakonita. Kar pa je protiusavno in protizakonito, je kaz-

El ideal de la libertad

El pueblo argentino acaba de conmemorar un nuevo aniversario, desde que falleciera en tierra lejana el general Don José de San Martín.

Al contemplar su figura, que nos llega a través del tiempo, debemos inclinarnos ante su memoria, ante sus virtudes, que siempre puso al servicio de la patria. Pero, por sobre todas ellas, debemos admirar su ideal de libertad, antepuesto a todos otros intereses. No en vano medio continente le llama „Libertador“, no en vano ha liberado tantos pueblos.

Hoy, en este 1971, cuando le rendimos nuestro sentido homenaje, debemos, ante todo, hacer el propósito de seguir su ejemplo. Amar la libertad como él a amó. Y sacrificar por ella todos nuestros esfuerzos.

Los eslovenos residentes en la Argentina, conscientes de su deber hacia la patria adoptiva y recordando la esclavitud en que hoy día se encuentra nuestra patria eslovena, sabremos luchar por la libertad de esta tierra, para que el supremo ideal, que profesara el general San Martín, se vea realizado aquí y en todos los pueblos del mundo.

Ideal svobode

Argentinski narod je pred kratkim obhajal novo obletnico, odkar je v latini zemlji umrl general Don José de San Martin.

Ko gledamo njegovo osebnost, ki prihaja do nas skozi čas, se moramo pokloniti njegovemu spominu, njegovim vrlinam, katere je vedno polagal v službo domovine. Med njimi pa moramo čez vse obdobje njegov ideal svobode, ki ga je predpostavljaval vsem drugim interesom. Ne imenujejo ga zaman „Osoboditelj“ v polovici kontinenta, ni zaman osvobodil toliko narodov.

Danes, v tem letu 1971, ko mu izkazujemo doživeto spoštovanje, pa moramo predvsem skleniti, da bomo sledili njegovemu zgledu. Ljubiti moramo svobodo, kot jo je on ljubil, in zanjo moramo žrtvovati vse naše sile.

Slovenci, ki živimo v Argentini, se zavedamo naše dolžnosti do druge domovine in ko se spominjamo sužnosti, v kateri ječi naša domovina, vemo, da se bomo znali boriti za svobodo te zemlje, da bo najvišji ideal, ki ga je izpovedal general San Martin, izvršen tukaj in med vsemi narodi sveta.

Nekaj števil iz popisa Slovenije

Po podatkih iz zadnjega ljudskega štetja, ki je bilo v aprilu, je v Sloveniji okrog 6000 naselij, kar predstavlja eno petino cele države. Poleg teh naselij, to je krajev v uradnim imenoma svojo numeracijo, pa je še 3000 zaselkov, manjših vasi kot sestavnih delov naselij.

Slovenija je razdeljena na 60 občin, mest pa je le 59. Zato je deset občin brez mestnega naselja: Cerkljica, Dravograd, Sv. Lenart, Logatec, Mozirje, Radlje ob Dravi, Ribnica, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah in Trebnje. Ima pa zato pet občin po dve mesti: Krško, Laško, Radovljica, Tolmin in Velenje. Sedež občine je v mestih, le pri občini Grosuplje je razlika; Grosuplje ni mesto, a na ozemlju občine je mestno naselje Višnja gora. Poseben položaj je v Ljubljani: razdeljena je na pet mestnih občin, a le Ljubljana-Center je čisto mestno naselje, ostale imajo tudi vaška naselja.

Deset krajev ima več kot 10.000 prebivalcev, med njimi je devet mest in šentvid, ki ni mestno naselje. Ljubljana kot mestno naselje ima 175.530 prebivalcev, z okoliškimi 46 vasi pa še 212.000 prebivalcev. Drugo mesto je Maribor, ki se bliža številu 100.000, ima po popisu 97.167 prebivalcev, z

okoliškimi naselji pa 115.000. Tretje mesto je Celje, sledi Kranj; vsa ostala mesta imajo manj kot 20.000 prebivalcev, pet mest ima celo manj kot 2000 ljudi, Višnja gora in Kostanjevica, pa jih niti po 600 ne premoreta.

Med vojno je bilo precej manjših vasi porušenih in jih niso obnovili, ampak so jih črtali iz spiska naselij. Kljub temu je v Sloveniji na spisku še 28 naselij, ki so brez prebivalcev, 22 od teh jih je na Kočevskem. Poleg teh je še 87 vasi, v katerih živi po manj kot 10 (deset) prebivalcev. Dolenja žaga na Kočevskem in Liseč v trebanjski občini imata po enega prebivalca, šest naselij ima po dva, šest po tri in dvanajst po štiri prebivalce.

Od zadnjega popisa iz leta 1961 do letos se je mestno prebivalstvo povečalo za 124.184 oseb, prebivalstvo vseh krajev pa za 9.381. Te številke jasno kažejo, kako velik je beg z dežele v mesta, ko ni več skoro nikogar, ki bi se hotel ukvarjati s kmetijo. Sedaj so komunistični oblastniki sami v skrbeh, kajti zemljo je treba obdelovati, sama ne bo dala hrane. Prej so zvaljali kmečko mladino v tovarne, sedaj pa iščejo načina za poživitev veselja do dela na kmetiji.

Viteza Gora

Novo odlikovanje dveh Slovencev

Slovenci v Argentini, pa tudi drugod po svetu dobro poznajo podvige naših rojakov iz Bariloče. Med najbolj zaslužne pa gotovo spadata Dinko Bertencelj in France Jerman.

Dinko Bertencelj se je odlikoval zlasti kot plezalec, pa tudi kot smučar, saj nosi naslov argentinskega prvaka. Bil je član prve argentinske ekspedicije na Himalajo, deloval je na argentinski bazi na Antarktiki itd.

France Jerman pa je posebej zaslužen v smučanju. Dolgoletni argentinski prvak na dolgih progah (bil je nepremagljiv dokler se ni prostovoljno umaknil), zastopal je Argentino na olimpijskih tekmah, je smučarski inštruktor argentinskih gorskih vojaških edinic itd.

Priznanjem, ki sta jih bila oba bariloška rojaka deležna, pa se je pridru-

nivo. Zahteva po enakopravnosti je torej v komunističnem režimu v Sloveniji kaznivo dejanje in to kljub govorjenju in pisanju o svobodi in enakopravnosti, kljub dovolitvi Marijanskega kongresa, kljub sprejemanju italijanskih krščanskih demokratov itd.

Dogodki doslej kažejo, da se nismo motili, kar smo pisali ob sprejemu Tita v Vatikanu.

žilo še novo. 5. avgusta so v Bariloči praznovali Planinski dan (Día del montañés). Slavnost je organizirala vojaška edinica „Escuela de Instrucción Andina“. Ob tej priliki so nekateri posebej zaslužni poznani planinci bili imenovani za „viteze gora“ (caballeros de la montaña). To imenovanje sta prejela tudi oba rojaka, Dinko Bertencelj in France Jerman.

Zasluženemu priznanju se pridružujemo in obema vitezoma iz srca čestitamo. Obenem pa jima želimo še mnogo uspehov, ko čast slovenskega imena širita v tujem svetu.

Velik uspeh slikarja Bukovca

V soboto, 14. t. m., je bila odprta v mali dvorani Slovenske hiše slikarska razstava Ivana Bukovca. Udeležba občinstva je bila tolikšna, da so komaj mogli vsi v dvorano.

Razstavo je odprl g. France Papež, ki je predstavil slikarjevo umetniško pot. V lepih uvodnih mislih je med drugim poudaril, da je uspeh umetnika uspeh vse družbe in uspeh slovenskega umetnika uspeh vse slovenske družbe. Obširno kritiko o razstavljenih delih prinašamo na 3. strani pričujoče številke.

Razstava bo odprta še v soboto, 21. t. m., od 14 do 21 in v nedeljo, 22. t. m. od 10.30 do 14.

Moskovska zaskrbljenost nad ameriško-kitajskim zблиževanjem

DVOLIČNOST SOVJETSKE POLITIKE

Moskovska Pravda je pretekli teden objavila daljši članek o sovjetsko-ameriških-kitajskih odnosih izpod peresa Georgija Arbatova, direktorja tkzv. Severnoameriškega inštituta sovjetske akademije znanosti.

V članku Pravda opozarja Washington na važnost medsebojnih razgovorov in opominja ameriško vlado, da ne sme izkoriščati svojega zблиževanja s Pekingom za protisovjetske namene.

Ta članek je že drugi tak članek v Pravdi, odkar je Nixon objavil, da bo v bližnji bodočnosti potoval v Peking. Prvi tak članek je Pravda objavila deset dni po Nixonovi odločitvi; v njem je napadla ameriško-sovjetsko zблиževanje. V tem drugem članku pa pušča Kremlju odprte roke za nadaljnjo sovjetsko politiko do Washingtona in Pekinga, kakor tudi ne obsoja naravnost Nixonove nove prokitajske politike.

V zahodnih prestolnicah ugotavljajo, da Moskvo sedaj ne pripisuje Nixonovemu zблиževanju s Pekingom izključno protisovjetskih namenov. Poziva Washington na 'dialog in medsebojno zaupanje, da bo mogoče rešiti za-

pletene probleme', pred katerima da se nahajata obe velesili. Temu „zaupanju lahko zadajo smrtni udarec neskrupulozno diplomatsko manevriranje, zakulisne intrige in dvoličnosti“, piše list Pravda.

Nadalje Pravda ugotavlja, da je treba resnične motive za Nixonovo odločitev, „pa naj bo ta pravo iskanje miru ali pa nov manevar imperialistične diplomacije“, iskati v dosedanjih severnoameriški mednarodni politiki, ki se „najbolj odraža v Vietnamu, na Bližnjem vzhodu, v Zahodni Evropi“, in v severnoameriških „odnosih s komunističnimi državami“.

Pravda prihaja: „Če bo Washington začel voditi pozitivnejšo politiko v teh vprašanjih, potem bo tudi na Nixonovo politiko do Pekinga sovjetska vlada gledala z večjim zaupanjem. Toda, če take spremembe ne bo, potem so severnoameriški koraki v Pekingu dvolični,“ končuje Pravda.

Pravda pa doslej v svojem polstoletnem obstoju še ni pisala o polstoletni dvoličnosti sovjetske politike ne samo do svojih nasprotnikov, temveč tudi do svojih zaveznikov.

Predsedniške volitve v ZDA spet na obzorju

PRELEVITEV NEWYORSKEGA

Tipičnega severnega Amerikanca odn. tipično ideološko nepobarvanost in omedlnost obeh največjih severnoameriških političnih strank, demokratske in republikanske, je spet dokazal 49-letni newyorški župan John Lindsay. Ta mož je bil do 10. avgusta t. l. republikanec, od 11. avgusta naprej pa je pristal demokratske stranke. Toda to še ni vse: demokratska stranka ga je sprejela v svoje vrste — bivšega republikanca — kot svojega možnega predsedniškega kandidata za predsedniške volitve, ki bodo prihodnje leto v ZDA.

Lindsay je ob svoji „spreobrnitvi“ dal bombastične izjave. Meni, da bo treba organizirati „novo, progresivno politično koalicijo (ne pove, s kom), da se bo spremenilo vodstvo te dežele“, dalje bo treba „pomesti z Nixonovo upravo iz Bele hiše“, za kar bo verjetno on sam na razpolago. „Kar se mene tiče“, je izjavil Lindsay, „bom takoj sedaj začel pomagati organizirati to novo koalicijo. Če to pomeni, da bom kandidiral za predsednika, ne vem. Pomeni pa, da sem trdno odločen aktivno udeleževati se leta 1972, da bo prišlo do novega narodnega vodstva.“

Opazovalci trdijo, da Lindsayev skok iz republikanske v demokratsko stran-poznavalcev ameriške notranje politike ni presenetil. Že dolgo časa da je bil sprt z vodstvom republikanske stranke kot kongresnik; dalje je odklonil pod-

pirati Goldwaterja za predsedniške volitve leta 1964 ter močno kritiziral Nixona, „ker ne konča vietnamske vojne in ne spremeni lestvice narodnih vrednot tako, da bi koristila revnim slojem.“

Leta 1965 je Lindsay kandidiral za newyorškega župana kot „neodvisen“ ter so zanj glasovali večina pristasi liberalne stranke in demokrati.

Lindsayeve prve napadalne izjave proti republikancem, ki jih je bil zastupil, so resnim opazovalcem izzevele kot običajno ceneno propagandno blago za nekritične ljudske mase ameriškega javnega mnenja:

„Republikanska stranka je opustila boj za takšno vlado, ki bi odgovarjala resničnim potrebam večine našega prebivalstva in tistih, ki so v največjih potrebah,“ je dejal Lindsay. Nato je našteval: službe, nedostojna stanovanja, razrvana sosedstva, prenapolnjene bolnišnice, zločinstvo, revščina, polarizacija, mamila, lakota in inflacija, kar da so največji severnoameriški problemi. „Vse to da bo rešila njegova „nova, progresivna politična koalicija“.

Severnoameriška javnost, predvsem pa zunanji opazovalci, z zanimanjem pričakujejo nadaljnjih propagandnih političnih Lindsayevih izpadov na republikance in nadaljnji notranjepolitični razplet med republikanci in demokrati.

Pozorišče morečih sanj

Severnoameriški newyorški dnevnik New York Times je 6. t. m. izpod peresa C. L. Sulzbergerja objavil zunanjepolitični uvodnik pod gornjim naslovom. Sulzbergerjevi članki so že med II. svet. vojno odražali mnenje washingtonskega zunanjega ministrstva. Sulzberger je imel v svoji časnikarski karieri med in od druge svetovne vojne naprej velik vpliv na odločitve severnoameriškega zunanjega ministrstva in zato njegove članke z zanimanjem zasledujejo zunanje-politični strokovnjaki vseh držav na svetu. Zato našim bralcem v vednost prinašamo ta Sulzbergerjev članek, ki se neposredno tiče severnoameriškega gledanja na usodo Slovenije in vsega balkanskega prostora po Titovi smrti, v dobesednem prevodu:

Kot mōra težka vizija sovjetske politike bi bila nekakšno takšna: Moskva pripravlja dolgoročni načrt, da si bo utrdila neoporečno vodstvo komunističnega sveta, tako da bi zdrobila na vzhodu Kitajsko, na zahodu pa vzpostavila kontrolo nad krivovernimi marksističnimi državami. Dasi nikdar ni mogoče take široke strategije z gotovostjo potrditi, pa diplomati ugotavljajo, da okoliščine nudijo dovolj dokazov zanj.

Rusi neprestano utrjujejo svoje vojaške položaje vzdolž kitajske meje in sicer tako, da postaja povsem razvidno, da Moskva upa, da bo svojega sosedu ustrašovala verjetno v prihodnjih petih ali desetih letih.

Pravijo, da v ZSSR menijo, da ne smejo tvegati pustiti Kitajski, da bi postala močnejša, in morajo zato uničiti njeno atomsko-industrijsko kapaciteto, če mogoče z navadnim orožjem. Seveda pa je sovjetski nuklearni potencial dovolj močan, da ga uporabijo, če treba, proti Kitajski, ne da bi s tem

oslabili tisti del, naperjen proti ZDA.

Pekingov pristane na umestnost dobrih odnosov z Washingtonom, dokazuje bolj, kakor kar koli drugo, da se Kitajci zavedajo te možnosti. Podobna tipanja Sovjetske zveze na Zahod pa prav tako pomenijo mnogo manj senzacionalen diplomatski razvoj.

Na splošno vlada mnenje, da se je Kremlj odločil preprečiti nadaljnje širjenje krivoverstva v Vzhodni Evropi z nastopom, ko bo to smatral za prikladno, proti Jugoslaviji, Romuniji in Albaniji. Toda, ker so dobili trpko lekcijo, ko se Stalinu ni posrečilo zdobiti Tita, Rusi sedaj stvar prepuščajo času in čakajo na ugoden trenutek.

Po smrti starega jugoslovanskega predsednika (sedaj bo že skoro osemdeset let star), bo Moskva, tako pričakujejo, razburkala tradicionalne sredo-bežne sile v tej močno eksplozivni deželi in nato intervenirala, bodisi direktno ali indirektno, da bo vzpostavila „red“. Na tak način upa prepre-

Mednarodni teden

NATO se je odločil, da maltskemu socialističnemu predsedniku ne bo plačal tudi ne 10 milijonov funtov šterlingov za najem pomorskega oporišča v Valetti na Malti, temveč da bo svojo „pomorsko aktivnost prenesel iz Valette drugam“. Komaj 48 ur po objavi te odločitve NATO je priletel v Valetto sovjetski veleposlanik v Londonu Mihail Smirnovsky, ki je samo izjavil, da se bo „udeležil otvoritve maltskega parlamenta“. Mintoff je zahteval tudi obnovo dosedanje britansko-maltske pogodbe o uporabi pomorskega oporišča v Valetti za britansko ladjeveje. Ta pogodba nima nič skupnega s podobno pogodbo z NATO, ki je bila sedaj ukinjena.

Nixon je minulo nedeljo po radiu in televiziji presenetil severnoameriško in svetovno javnost z objavo o „začasni ukinitvi konvertibilnosti dolarja v zlato ali druge valute“, dalje da bo za 90 dni zamrznil plače in cene in vzpostavil 10 odstotno carino na uvoz. Z nekaterimi državami bodo ZDA tudi uredile novo razmerje med dolarjem in njihovimi valutami, zunanja dolarska pomoč je zmanjšana za 10%, proračun za notranjo federalno potrošnjo pa je znižan za 4.700 milijonov dolarjev. S temi ukrepi namerava Nixonova vlada rešiti dolar odn. severnoameriško gospodarstvo pred nadaljnjo slabitvijo. Nixonova izjava je zlasti v državah, ki so že vsa leta po drugi svetovni vojni čakala v svojih krizah enostavno na severnoameriške dolarje, povzročila prelah in ugotavljajo, da se medeni tedri latinsko-ameriških in drugih nerazvityh držav z ZDA sedaj bližajo h koncu, če že niso minili.

Andrej Amalrik, zaprti avtor znane romana „Ali bo ZSSR preživeła leto 1984?“, je bil premeščen iz moskovske ječe v koncentracijsko taborišče pri Kolymu v severovzhodni Sibiriji. Kolvna leži severno od polarnega vzporednika.

Češkoslovaški general Sejna, ki je leta 1968 prebežal na Zahod in dobil zaščito v ZDA, je v reviji Paris Match objavil, da ima vrhovno poveljstvo Varšavskega pakta načrt v „ugodnem trenutku“ napasti Zahodno Evropo in v treh dneh prodreti do Rena, z nad eno milijonsko armado. Proditoru bo sledil narad z raketami ter bo nato sovjetska vojska preplavila ostalo zahodno Evropo in Anelijo. Politična policija držav Varšavskega pakta ima pripravljen seznam nad 10.000 oseb v Zahodni Nemčiji, ki bodo aretirane prvi dan sovjetskega vnapa, prav tako so pripravljeni posebej vojaška sodišča, ki bodo takoj začela s procesi proti „vojnim zločincem“ po vsej Zapadni Evropi. Po zavzetju Zahodne Evrope se bo Moskva začela izvajati svoji nadaljnji načrt za „paralizacijo gospodarskega in političnega življenja v ZDA.“

čiti množično nasilje ali pa nevarnost protiakcije zahodnih sil.

Če bo Jugoslavija razpadla, bo mogla Rusija znova gospodovati nad vsem področjem severno od Grčije in vzhodno od črte Stettin—Trst, področje, ki si ga je prigrabila kot imperialno gospodstvo po drugi svetovni vojni. Menijo, da bo Romunija, ko bo popolnoma obkoljena od sovjetskih fevdov, klenila in da bo Sovjetska zveza z lahkoto pomedla z zadirčno malo Albanijo. Tako bodo tri glavna marksistična krivoverstva Vzhodne Evrope, titoizem, ceauscuzem in albanska pro-kitajska doktrina, uničena.

Te države, ki so cilj Sovjetske zveze, se mirno pripravljajo in iščejo bolj-ših diplomatskih zvez z Zahodom. Maršal Tito bo obiskal Washington letošnj jesen — pred tem je že sprejel predsednika Nixona, in nikakor ne skriva svoje razburjenosti nad sedanjo ovjetsko politiko.

Ceausescu se trudi, da ostaja v izredno dobrih odnosih z Ameriko. Albanci pa so mirno vzpostavili normalne prijateljske odnose z vsemi svojimi sosedi, Jugoslavijo, Grčijo in Italijo, po letih krute izolacije.

Moskva je, kakor kaže, razumela washingtonsko pasivno reakcijo na njeno okupacijo češkoslovaške pred tremi leti kot novo potrdilo priznanja tihe razdelitve na vplivna področja, po katerem naj bi bila Vzhodna Evropa prepuščena sovjetskemu vplivu.

S svoje strani pa zato Rusi ne kažejo posebnega zanimanja za podpira-

Vse, kar je pretirano, je brezpomembno.

Talleyrand

Kongres „Cerkve v stiski“

V dneh od 28. julija do 1. avgusta je bil že 21. kongres „Cerkve v stiski“, ki je razpravljal o krščanstvu in ateizmu. Med okoli 300 udeleženci je bilo 6 Slovencev: 2 laika in 4 duhovniki. Med škofi, ki jih je bilo 7, je bil papeški nuncij v Nemčiji Bafle, ki je prinesel telegram papežev z željami za uspeh kongresa, z pozdravi in blagoslovom.

Predavanja so podala najprej splošen pregled o pojavu ateizma, kot ga vidimo v sedanjem času (prof. dr. H. Pfiel, Bamberg), ki je končal z besedami Francoza Bernanos: „Da so danes brezbožniki na svetu, ni nesreča sedanjega časa, pač pa da smo tako slabi kristjani.“

Pri pregledu ateizma na posameznih kontinentih je predavatelj dr. J. F. Thiel, St. Augustin, pod naslovom: „Afrika, kontinent v podvigu“ končal s priznanjem, da ateizma kot organizirane ideologije v Afriki ni.

Podobno je obdelal Louis De Boni, Brazilija „Južno Ameriko med diktatoru in revolucijo“, ko je pokazal razmere na Kubi, v Gvatemali, v Čilu in Braziliji, kjer je povsod zahteva po socialni pravičnosti, kjer naj Cerkve postane Cerkve revnih, ohraniti pa mora krščansko identiteto.

Pregled o Južno-vzhodni Aziji je podal Dr. E. J. M. Kroker iz Konigsteina v referatu: Vera in ateizem v deželah, ki so pod vplivom muslimanstva, hinduizma i.p. Dopolnil je njegovo predavanje P. W. Hunger SJ iz Bonna s vprašanjem, ali ima ateizem v Vietnamu kaj možnosti, da uspe. Končni odgovor je bil, da tudi tam ateizem kot tak ne bo zmagal.

Dr. P. Roth, Hilden, se je ozrl na verne in neverne v Sovjetski zvezi, kjer se vedno bolj kažejo težnje po svobodi, kar je skupna pot za kristjane in nekrstjane.

Manfred Spieker D. Pol. Muenchen, je obdelal temo: Težnje humanizma v ateizmu na zapadu. Zaključil pa je kongres dr. H. Gillenena, Berlin, s predavanjem: „Ali opium za ljudstvo ali

sol zemlje!“ Temo je oprl na sveto pismo in zaključil, da more le krščanstvo kot sol zemlje prinesiti pravo rešitev.

Kot druga leta je tudi letos imel kongres posebne večere za ekumensko molitev, kjer so skupno molili pravoslavni, protestanti in katoličani; večer molitve za narode onkraj zastorjev železnega kot bambusovega, kjer smo molili tudi Slovenci za svoj narod, pri nedeljski liturgiji vzhodnega obreda je pel zbor Romanos iz Essena, v katerem je nastopilo tudi šest otrok iz iste družine; bila je tudi razstava brezbožne propagande itd.

Ob koncu je kongres sprejel naslednje sklepe:

1. Ateizem je danes dejstvo, s katerim moramo računati tako v komunističnih kot nekomunističnih deželah.

2. V deželah pod komunistično oblastjo ateizem silno propagirajo ter ni sedaj kot prej nikakršne verske svobode. Pročila in razprave o verskem in političnem položaju na posameznih kontinentih jasno povedo, da se morejo verske moči, kjer so še pri življenju, ustavljati komunizmu.

3. V zapadnem svetu vedno bolj opažamo ateizem v teoriji in praksi. Pripravlja pot komunizmu in predstavlja nevarnost za človeške pravice. Čim bolj zapade človek praktičnemu ateizmu, toliko bolj izgublja pogled na nečloveškost komunizma.

4. Ne moremo priznati nekaterih naporov sodobnih marksističnih teoretikov za posameznika. Vztrajanje na ateizmu obsoja te napore na neuspeh.

5. V duhu 2. vatikanskega koncila zahtevamo od kristjanov vsega sveta, da se distancirajo od vzrokov in vseh oblik ateizma in študirajo ter aplicirajo socialni nauk Cerkve. Odločilna pri tem sta duhovni apostolat in živo krščanstvo.

Kot kristjani ne moremo izpolniti svojih dolžnosti do sočloveka s samo milostjo. Še bolj moramo biti pripravljeni na vidne žrtve. Le tako moremo biti „sol zemlje“.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

V ZNAMENJU GVERILE

Teden, ki je za nami, je potekel v znamenju gverile. Sploh je bil mesec avgust na polju prevratnosti zelo razburkan. Tako so ekstremisti v četrtek, 12., napadli buenosairesko naselje Gonet, zasedli železniško postajo, telefonsko centralo in policijsko poslopje, ter čez kako pol ure pobegnili in vzeli s seboj precejšnje količine orožja.

V petek, 13., v prvih jutranjih urah pa so napadli kliniko Izoti v Avellanedi in odnesli večjo količino kirurškega instrumentalata. Končno pa so v pone-

deljek, 15., napadli velelekarno v Longchampsu. To pot so ukradli 30 milijonov starih pesov. Razni napadi so sledili tudi v notranjosti države.

Pa tudi varnostni organi niso mirovali. Že 8. avgusta so v Haedo, v bližini Buenos Airesa, našli v zelo preprosti hiši ogromne količine orožja, in pa, kar je zlasti zanimivo, popolnoma inštalirano sobo za operacije, z vsem potrebnim za razne kirurške posege, pa tudi sobo za ranjence, kjer bi se ti lahko v miru zdravili. Torej skrivna bolnišnica v malem.

Cordobska policija pa je na mirnem podeželskem posestvu odkrila pravo skladišče orožja in eksploziva, med katerimi je bil na prvem mestu ogromen top! Kako so prevratniki do njega prišli, doslej še ni razčiščeno. Top je bil resda bolj starinski, a še popolnoma uporaben.

Seveda niso bile vse novice samo policijskega značaja. Relativno mirnemu političnemu tednu, ko se je govorilo, da bo datum volitev kmalu določen, je soodgovarjalo na gospodarskem področju precejšnje razburjenje. To je bilo zlasti posledica ameriškega ukrepa glede dolarja. Nevarno pa je prav to, da medtem ko dolar povsod pada, v Argentini pa nevarno raste. Saj je v ponedeljek na črni borzi dosegel 5,81, kar je doslej rekordna številka.

Da gospodarski položaj ni rožnat, je potrdil predsednik CGE (Glavne ekonomske konfederacije), ki je v svojem govoru v Mar del Plati navajal v dokaz nekaj števk. Povzemimo nekatere: Glavno mesto Buenos Aires ima 36% vsega prebivalstva države, našteje 58% vseh bančnih vlog in 41% porasta kreditnih podjetij. Druga: 60% kreditov narodne banke pride na 1% njenih klientov; to se pravi, da ostalih 40% pride razdeljenih na 99% prosičev. Tako nesorazmerje je nevarno, ker povzroča gospodarsko kap notranjosti.

Poleg tega pa se je meso, ko je bila v ponedeljek, 15., prodaja zopet dovoljena za en teden, precej podražilo. To pomeni velik izdatek za ljudi, ker po večini argentinska hrana vsebuje mesne jedi. Zato bo sistem zaporednih prepovedanih tednov verjetno ostal še precej časa v veljavi.

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Člani Opere iz Lodža so gosťovali v Ljubljani z Borodino-vo opero „Knez Igor“ in s „Tragedijo ali zgodbo o Janezu in Herodu“ poljskega skladatelja Romualda Twardovskega. Za svoj nastop je 310-članski ansambel iz Lodža žel veliko uspeha v ljubljanskem letnem gledališču v Križankah.

LJUBLJANA — V zbirki Musica Slovenica, ki jo je lani začelo izdajati društvo slovenskih skladateljev s sodelovanjem RTV Ljubljana in tovarne gramofonskih plošč Helidon, je izšla tretja plošča, ki obsega skladbi Darjana Božiča in Pavla Šivica. Skladba prvega „Requiem spominu umorjena vojaka — mojega očeta“ na pesnitev Roberta Roždenstvenskega je angažirana glasba, kakor piše Pavel Mihelčič v Delu. Skladba Pavla Šivica „Sosredje“ za simfonični orkester in recitatorja je komponirana na besedila pesnikov Daneta Zajca, Jožeta Udoviča in Edvarda Kocbeka. Prvo skladbo je realiziral Komorni zbor in komorni orkester RTV Ljubljana, dirigiral jo je avtor sam, drugo pa je posnel Simfonični orkester RTV Ljubljana pod Hubadovo taktirko, solistično „govorjeno petje“ pa izvaja Eva Novšak Houška.

LJUBLJANA — V Sloveniji vlada velika suša. Vsa povrtnina je uničena. Travniki so kakor ožgani. V mnogih krajih primanjkuje vode, tako da jo morajo iti iskati kilometre daleč. Vročina je izredno huda. 11. avgusta je bilo 36 stopinj.

LJUBLJANA — V Sloveniji je 980.000 ha gozdov, od tega je v zasebni lasti 620.000 ha. Na prebivalca odpade 0,56 ha gozda. Površine obrasle z gozdom ki znašajo 48% vse površine slovenske republike, se večajo iz leta v leto, predvsem v višjih legah kljub krčenju v nižinskih predelih. Gozd se predvsem širi na račun kmetijskih površin, zlasti pašnikov in senožit, ker na kmetijah ni dovolj delovne sile.

V zasebni lasti je 64% gozdov, opazuje pa se drobljenje gozdne posesti. Še večji problem pa predstavlja nenehno naraščanje števila lastnikov gozdov, ki niso kmetje. Od leta 1948 se je število lastnikov zvišalo od 165.000 na 207.000, dočim se je povprečna površina gozdne posesti v istem času manjšala od 3,3 ha. na 2,9 ha. Število lastnikov neketov na se je v tem času zvišalo od 6% na — 31,1! Kmetje so bili primorani prodajati zemljo, da so mogli plačati visoke davke, s katerimi jih je komunistični režim hotel iztebiti, sedaj pa tožijo, ker so nekmečki gozdovi zanemarjeni.

TRBOVLJE — V zasavskih rudnikih se pripravljajo na modernizacijo. Delavski svet je sklenil izboljšati rudniške naprave in s tem omogočiti izkop dveh milijonov ton premoga letno, kar je za 300.000 več kot lani. Načrt naj bi izvedli do leta 1975, v modernizacijo

pa bi morali vložiti okrog 85 milijonov dinarjev. Z modernizacijo obrata predvidevajo zmanjšanje delovne sile za 9%, storilnost pa naj bi se povečala za 44%.

MARIBOR — Mariborska tovarna avtomobilov bo letos izdelala 7000 vozil in motorjev. Imajo pa pripravljen razvojni načrt, po katerem naj bi TAM izdelala do leta 1975 kar po 13.000 vozil na leto. Za ta načrt seveda potrebujejo 1320 milijonov dinarjev, ki so si ga že zagotovili. Denar bosta posodili Kloeckner-Hubold-Deutz, ki je licenčni partner mariborske tovarne, in Mednarodna finančna korporacija.

KRANJSKA GORA — Med gorejskimi mejnimi prehodi ima Korensko sedlo največ prometa. Lani je šlo čezenj nad 4 milijonov potnikov. Veliko število potnikov pa je zahtevalo izboljšanje mejne službe, ker so se ob zapornicah zbirale dolge kolone vozil. Zato so prehod preuredili in ima namesto prejšnjih dveh voznih pasov sedaj štiri pasove.

Umrli so od 21. 7. do 30. 7. 1971:
LJUBLJANA — Nevenka Mikuš; Iva Poljak; Jožefa Bučar r. Francec, 92, upok. Tobacne tovarne; Pepca Janežič; Izidor Krivec, 76; dr. Josip Kamušič, advokat; Valerija Pogacar-Mrčun r. Gabrijelčič; Vladimir Jelenc, upok. geometer; Julija Kalinina; Antonija Kopač r. Hauzlovsky; Fani Markon; Emil Ščurk; Amalija Puppis r. Kotušek, učiteljica v p.; Angela Jevnikar; Vera Korun; Marija Šušteršič vd. Doberlet r. Dermastja, 83; Amalija Gostič r. Cesar, 77; Jože Vodnik, Karlo Kicijan, krovski mojster v p.; Terezija Črnologar, učit. v p.; Jože Cotič, računovodja v p.; Pavla Šostarič r. Premužak; Maurin Mumbert; Fani Mrzlikar r. Trelo; Avgusta Kovac; Anton Lenič; Marija Vadjnal r. Počakaj; Danilo Bračič, dipl. pravnik; Franc Dobovšek, 44 let, polkovnik JLA; Vincencija Novak; Alojzija Boh r. Šircelj.

DRUGI KRAJI — Milan Domitrovič, Zalec; Leopold Lukec, Zg. Kašelj; Ivan Bizjak, Selo pri Radovni vasi; Marija Bevk, Idrija; Štefanija Brinar, Hrastnik; Matilda Zupančič r. Ravnikar, Tacen; Franc Nemanič, posestnik, Rakovec pri Metliki; Vinko Lukanič, Ivančna gorica; Jakob Mejač, 87, Zaječje; Katarina Šorn r. Turk, Grajska vas; Angela Ravnik, Blejska Dobrava; Marija Sivec r. Škulj, 80, Škrlje; Franciška Rupret r. Hladnik, Petkovec; Ivanka Pavšer r. Okoren, Žiče; Marija Kotnik r. Marinc, Dol pri Hrastniku; Branko Medved, Zador; Franc Svobljak, 49, Škofja Loka; Alojzija Dežman r. Janežič, Zador; Kristijan Kokalj, Križje; Anton Kotnik, mlinar, Šutna; Albin Debevec, gostilničar, Vel. Trn; Jože Vesel, Selce pri Moravčah (se ponesrečil v gorah); Roman; Gričar, sofer, Trbovlje; Marija Pergar, 85, Blagovica; Jožica Stermec r. Potrebujš; Franc Zajc, krojač, Razdrto; Franc Fornazarič, kap. 1. klase v p., Koper; Marija Popotnik r. Guzaj, Zagorje; dr. Marjan Ogriček, 61, sodnik okr. sodišča v p., Kranj (se ponesrečil v Martuljkovi skupini); Jože Cegnar, urednik Novega Tednika, Celje; Alojz Knez, Piran; Anton Šimenc, kovač, Groblje; Marjana Caserman, 99, podpeč; Ivanka Drašler r. Jerina, Dol pri Borovnici; Marjana Zinka Klanšek r. Vojška, učit. v p.; Ignac Vrtnar, 75, Podturn.

Razstava slik Ivana Bukovca

V soboto zvečer, 14. avgusta 1971, je imela slovenska skupnost v Buenos Airesu redko priliko, da si je ogledala razstavo slikarskih del Ivana Bukovca, ki je bila odprta v mali dvorani Slovenske hiše na Ramón Falconu. Slikar Ivan Bukovec, ki ga poznamo kot izredno vztrajnega in prizadevnega ustvarjalca, je pripravil tokrat 19 del, samih olj na platnu, ki jih je ustvaril v dovolj vidni enotni slogovni, barvni in snovni koncepciji.

Slikarja Ivana Bukovca poznamo že vrsto let kot umetnika z izrazitim naklonom v tisto umetnostno dikteto, ki se lahko prilagodi širši psihologiji umetniškega oživljanja. V njem je močna potreba po približanju stvarnemu razruzu estetskih emocij; v njegovem umetniškem delovanju je neko prvo težnjenje v družbo, zato tudi povečini njegova umetnost ne išče problematike modernih in nadrealnih plastičnih vrednotenj. Čeprav so razstavljeni dela nastala v različnih obdobjih in na različnih krajinskih ozadjih, so si med seboj takorekoč ožje sorodna in povezana po svoji formalni in čustveni vsebini. Skupne poteze je zlasti opaziti v barvni kompozicijski tehniki, predvsem pa družji vsa dela tisto globlje hotenje in slikarjevo notranjo prizadevnost podajati svet zgolj stvarno, človeško doživeto, in čutno dojemljivo. Slikar Bukovec si je s svojim poetičnim reali-

stičnim pogledom na svet začrtal kolikor toliko dognan in dosleden izraz, ki ga more vsak opazovalec takoj sprejeti in si ga približati.

Razstavljeni dela je bilo mogoče že pri prvem pogledu razdeliti na pejsaže in tihožitja ter na figuralne kompozicije in portrete. Vsaj polovica slik je pokrajina in floralnih tihožitij — tu so lepi dosežki v planinskih motivih, gozdu, drevesih, planinskih rožah, evkaliptih. Dvoje ali troje svežih, natančno opazovanih in globlje občutenih pokrajin je treba še posebej omeniti: „Pobojne Catedrala“, „Cerro León“ in „Drevesa“. V sliki „Gozd“ se oblikovna tehnika originalno spušča v raziskovanje prostorne globine in luči. Umetniškovo opazovanje in doživljanje narave je mehko in lirčno, kadar je umetniško dognano. Kolorit je posebno pri „Drevesih“ uravnoteženo enoten in miren. Sploh je ton večine razstavljenih del nekoliko nizek in zamolklo polihromatičen, vendar so vtisi iz narave Bukoveči najbogatejši dosežki in njegova najčistejša prvina.

Vsaka umetnost je organski in oblikovni izraz neke duhovne moči, se pravi, vsaka umetnina je neko bolj ali manj zavestno odkrivanje umetnikove duhovne moči. Duhovna moč Bukovečeve umetnosti ni v kaki nadoblikovni in nadvladni idejnosti ter v čistem idealiziranju predmetnosti — v abstrakciji —

Osebnosti

Družinska sreča. V družini g. Alojzija Tašnerja in njegove žene Silvije roj. Pristovnik se je dne 6. avgusta rodil sinček Kristijan. Iskreno čestitamo.

G. Bine Magister iz Ituzaingó je diplomiral na buenosaireski univerzi iz filozofije. Čestitamo!

ZLATA POROKA NADZORNIKA IVANA KRŽIŠNIKA

Ivan Kržišnik, bivši šolski nadzornik za okraj Škofja Loka, ki živi sedaj v Ramos Mejiji, je praznoval v nedeljo 15. avgusta na svojem domu zlato poroko, odkar se je kot mlad učitelj poročil z Marijo roj. Loesch na Koroškem. Rodilo se mu je v zakonu deset otrok, izmed katerih trije žive v Argentini. Ti so mu pripravili slovesno zlato poroko.

Ker zadnji čas gospa Kržišnikova trpi bolezen v nogah in ne more z doma, je obred zlate poroke bil v domači hiši, kjer je maševal g. Gregor Mali in vnovič ponovil obred poroke izpred petdesetih let. Med sveto mašo je imel lep govor, kjer je poudarjal pomen svetega zakona in zakonske ljubezni, pa na slavljenca dokazal, da pravi zakon prenese vse dobre in trpke strani življenja, ki tudi tema dvema ob deseterih otrocih in izgnanstvu z doma ni bilo prizanešeno. Med sv. mašo je bil ramski cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. Camernika, ki je končal obred s himno Tebe, Boga, hvalimo ter večno lepo Marija skoz' življenje. G. Kržišnik je bil namreč tudi 65 let organist.

Po končanem obredu zlate poroke se je razvila prijetna in živahna družabnost, med katero je govoril v imenu rojakov in prijateljev dr. Tine Debeljak, ki se je med drugim tudi izrazil,

SLOVENC V ARGENTINI

AVSTRALIJA — Victoria

Slovenci v Melbourneu so tudi imeli svojo Telovsko procesijo in sicer v nedeljo 13. junija. Bila je sicer preprosta, a lepa in domača. Narodne noše, bandere, petje in zvonjenje so slovesnost lepo poživili. Telovska procesija je v Melbourneu že tradicionalna za tamošnje Slovence in jih leto za letom v velikem številu zbira v eno verno družino.

Naslednjo nedeljo pa je bilo prvo sveto obhajilo. Pristopili so k obhajilni mizi trije otroci in sicer Sereka Eli-grij in Jožica, ki sta nedavno prišla iz Argentine, in Grlova Štefica. Obred je bil res prirščan.

Merryland

Tudi slovenski otroci v avstralskem Merrylandu so imeli prvo sveto obhajilo. Na binkoštno nedeljo so prešli Kristusa v svoja srca. Bilo jih je šestnajst dečkov in deklic.

V Canberri pa ima tamošnja slovenska skupnost, ki je sicer bolj majhna, mašo vsako tretjo nedeljo v mesecu. K njej zelo radi prihajajo. Vendar bi se po mnenju p. Valerijana lahko še bolj številno udeleževali slovenske službe božje.

KANADA

Dve novi maši

Slovenci v Kanadi so letos doživeli kar dve novi maši. Prva je bila v Montrealu in jo je daroval o. Benjamin Makar, ki je bil rojen leta 1942 blizu Ptuj, ki je študiral sicer pri frančiškanih v Zagrebu in na teološki fakulteti v Ljubljani, a je študije izpopolnil v Kanadi, kjer je postal velik prijatelj montrealških Slovencev. Zato je tudi pri njih daroval svojo prvo daritev. Mike Novak in njegova žena g. Rozina sta prevzela vlogo staršev novomašnika. Vsa slavnost, ki je bila čudovito lepa, pa je bila v soboto in

da čuti pravico in tudi dolžnost, da se v imenu škofjeloškega muzeja, katerega soustanovitelj je, zahvali slavljenca za ohranitev dražgostih zlatih oltarjev, katere so hoteli Nemci s cerkvijo in vso vasjo vred pognati v zrak in zažgati, pa jih je on rešil in so zdaj okras loškemu muzeju. Za njim je še spregovoril nekaj besed ramski župnik g. Škerbec. Med vezovanjem je pevski zbor zapel še pesem Gor čez izaro, namenjeno predvsem gospe Kržišnikovi kot Korošici. Ginjen se je zahvalil g. nadzornik g. župniku Maliju za sveto mašo in podelitev obreda ter tudi gostom. Ti so ostali z zlatoporočencema še dolgo v prijetni družbi.

BARILOČE

Letošnja bariloška zima sliči včasitistim, ki smo jih bilj vajeni v Evropi. Že junija je zasnežilo in tudi v mestu smo dobili suh sneg, da smo šli na občni zbor SPD kar na smučkah.

V začetku junija je umrl slovenski rojak Boris Černigoj, star šele 42 let. Zadel ga je kap. Pokopali so ga ob sončnem jesenskem dnevu.

21. junija je imelo Slovensko planinsko društvo občni zbor. Še naprej bo opravljal posle predsednika France Jerman, tajnika Blaž Razinger, blagajnika Vojko Arko. Delavnost društva je po dolgotrajnem zatijju malce porastla. V jeseni so članj pripravili les za obnovitev zavetišča „Pod Skalco“, v načrtu pa je tudi povečanje Planinskega Stana.

Zaradi zgodnjega snega se je smučanje že kmalu začelo. Prvikrat je letošnja provinca organizirala obvezno šolo za smučarske učitelje, ki bo dobila prihodnje leto vsedravnj značaj. Za direktorja te šole je bil imenovan Dinko Bertonec.

nedeljo 30. maja. Ni manjkalo mlajev in slavolokov. Pel je cerkveni zbor pod vodstvom Janeza Rabzelja. Nova maša je bilo globoko versko doživetje za vsomontrealško slovensko župnijo.

Druga slovenska nova maša pa je bila v nedeljo 27. junija v Lethbridge. Najprej je bilo v soboto posvečenje, ki ga je opravil winipeški kardinal Flahiff v cerkvi Marije Vnebovzete. Novomašnik, g. Martin Dimnik, je novo mašo daroval najprej angleško v nedeljo, v ponedeljek ob 7 zvečer pa je bila slovenska nova maša, katere se je udeležilo veliko število rojakov, pa tudi nekaj Hrvatov in Kanadčanov. Z novomašnikom sta sodelovala še g. Turk iz Vancouverja in g. Mejač iz Winnipeg, kateri je tudi pridigal. Pevski zbor je vodil Ivan Hribar. Slavnost je bila prirščana, in je bila posebej ganljiva, saj so se za to priliko zbrali novomašniki sorodniki, ki žive raztreseni po ameriškem kontinentu. Saj je tudi iz Argentine priletel novomašnikov stric Janez Dimnik. Novomašnik g. Martin Dimnik bo kmalu odpotoval v Anglijo, kjer bo nadaljeval študije. Specializiral se bo v slovenski liturgiji. Na oxfordski univerzi bo proučeval rusko liturgijo prvih stoletij po pokristjanjenju.

Toronto

Metro Caravan 1971

Pod okriljem župnije Marije Pomagaj in folklorne skupine Nagelj se je slovenska skupnost v Torontu aktivno udeležila mestne karavane v dneh od 24. junija do 1. julija. Rokaji so velikodušno sprejeli sodelovanje, da so se tam ponovno pokazali pred kanadsko javnostjo. V prostorih župnije so uredili paviljon in mu dali ime Ljubljana. Za organizacijo je skrbel poseben odbor, kateremu je predsedoval Ivan Zakrajšek. Bili so tudi odseki za kuhinjo, programe, informacije in podobno, kajti vsa stvar je morala biti dobro organizirana. Sodelovali so orkestri, goste pa je pozdravljala in izvajala velik del programa Miss Ljubljana, gđc. Silvi Ovčjak.

Prireditelj je široko zajela mesto in okolico in lep uspeh je žel tudi slovenski paviljon, saj računajo, da je „Ljubljano“ obiskalo nad 7500 oseb. Obiskovalci so se radi zadržali. Z lepimi prostori, umetniško urejeno razstavo, bogatim vsakovečernim programom, domačo kuhinjo in solidno postrežbo se je paviljona Ljubljana v enotedenski karavani 1971 uvrstil med najlepše.

DEŽELNO ODPOSILANSTVO KRŠČANSKE DEMOKRACIJE V SLOVENIJI

Koncem julija je na povabilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije obiskalo republiko Slovenijo deželno odposilanstvo Krščanske demokracije pod vodstvom deželnega tajnika Tonutija. V odposilanstvu so bilj še drugi vidni predstavniki Krščanske demokracije iz Goriške ter so bila tako zastopana vsa štiri pokrajinska vodstva. Slovenske zastopnike na razgovorih pa je vodil predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Vipotnik. Po prihodu v Ljubljano sta se odposilanstvi odpejali v železnike, kjer je potekal razgovor o samoupravljanju. Na Bledu pa so bili politični razgovori.

To je prvo uradno srečanje deželne Krščanske demokracije s Socialistično zvezo delovnega ljudstva Slovenije.

Vsak teden ena

KLOPOTCI

Cvetko Golar

Sama radost razigrana iz vinogradov vseprek: „Lep, lep, lep,“ poje z gričevja, lep, lep, lep vinski je breg!“

Vmes pa počasi, slovesno kakor očenaš siv orjak se oglaša z vrha: „Naš — naš — naš!“

Pred dvajsetimi leti v „Svobodni Sloveniji“

16. avgusta 1951 — št. 33 „VSE ZBOV“

V to pozo se je na letošnjem kongresu slovenske OF postavil njen tajnik Miha Marinko, predsednik komunistične vlade v Ljubljani, ko je vsem nasprotnikom sedanje komunistične diktature doma grozil, da bodo „pritisnjeni ob zid in onemogočeni vsi ti preostali reakcionarni elementi, da ne bodo z ničemer več motili našega socialističnega razvoja“.

Da je OF in komunistična stran-ka eno, je Marinko pritrdil z besedami, „da vsa praksa v tej triletni dobi (po Stalinovem izgonu Tita iz kominforma — op. ur.) potrjuje identičnost programa komunističnega partije in Ljudske fronte Jugoslavije, kakor jo je na II. kongresu poudaril tovariš Tito“. Kako tesno sta oba instrumenta sedanjega komunističnega sistema združena, pa povedo Marinkove besede, da je „Osvoobodilna fronta postala meso in kri okoli jedra komunistične partije, ki da dvojnim Titovim vodstvom izpolnjuje idejno-politično in organizacijsko usmerjajočo vlogo.“

ROMANJE V LOURDES

V nedeljo, 22. avgusta bo veliko slovensko romanje v Lourdes pri Buenos Airesu. Pričelo se bo ob 15.30 z molitvijo rožnega venca pred lurske votlino, nato bo procesija v gornjo cerkev in romarska sv. maša v slovenskem jeziku. Pridigal bo ob tej priliki škof msgr. Carreras, predsednik katoliškega izseljenskega odbora v Argentini. Romanje pa se bo končalo z obnovo posvetitve Materi božji.

POČITNIŠKI DOM V KORDOBSKIH GORAH

Slovenski skupnosti bi rad podal nekaj misli o mojih načrtih — osebnih in z našim počitniškim domom.

Zavod, kjer sem bil hišni duhovnik več kot 18 let je že skoraj leto dni prazen in nič ne vemo, čemu bo služil v bodoče; tako je odpadlo moje poglavito delo tu gori. Kraj sam je neznan; zato duhovnika ne zaposli. Čudovito lepo delo imam na gimnaziji v Capilla del Monte, kjer poučujem filozofijo in psihologijo že 16 let; ves sem priklenjen na ta zavod; a vendar tudi ta sam duhovnika ne zadovolji; zelo si želim dušnopastirskega dela. Ker je naša kolonija urejena in ne mislim zidati kaj več, se nameravam preseliti v kako večje naselje v bližini Buenos Airesa, ker se vsega posvetiti dušnemu pastirstvu ter poglobiti zlasti stike z našo skupnostjo, kar mi je bilo doslej radi oddaljenosti radi kolonije same in silne zaposlenosti tu povsem nemogoče; skratka se ne morem premakniti od tu.

A Dóma ne morem pustiti praznega; želim ga izročiti v varstvo kakega slovenskega zakonskega para; družine bi ne upal vabiti sem gor, ker dela za mlajše ljudi tu ne bi bilo; bile bi pa tudi velike težave s šolanjem otrok. Če bi kdo bil pripravljen se preseliti v planino, naj mi to sporoči. Kraj je tisoč m nad morjem, zelo zdrav, zlasti za as'mo, pljuča, živce, grlo itd. Imel bi mesečno plačo, dela pa ni razen zračenja sob in zalivanje nasadov.

Mislim prodati hišo z veliko gale-rijo in manjšim terenom. Zakaj? Vsako leto prosi več redovnih hiš, da bi sprejel dijaške skupine tudi med šolskim letom; ker sem sam, in sem bil vedno zelo zaposlen, sem te prošnje dosledno odklanjal; vendar se mi zdi napačno imeti hiše skoz deset mesecev prazne, če bi lahko zelo koristile mladini; a to je najlažje, če to hišo kratkoma prevzamejo redovnice. Vendar bo za prihodnje počitnice cela kolonija še služila samo Slovence, kot doslej, ker bi se rad o tem še osebno razgovoril z našimi ljudmi. Vsekakor pa bom hišo tudi za bodoča leta zagotovil fantom naše otroške kolonije za isti čas kot doslej. Sem kolonijo pripravljaj in toliko let garal prav zaradi mladine.

Počitnice se bližajo. Da bo tem lažje vse razporediti in omogočiti čim višjemu številu prepotrebni odhiti tu v tako zdravem gorskem zraku, vabim vse, ki žele priti, da se javijo čim prej na moj naslov: Hanzelice Rodolfo, San Esteban (nič Casa San Sebastian), Sierras de Córdoba. Letos, če bodo starši to želeli, bomo imeli po večerji tudi s starši razgovore o vzgojnih problemih.

Hanzelice Rodolfo

ZVEZA ŽENA IN MATER

V svoj kulturni program pa je Zveza žena in mater vključila pevski koncert g. Marije Fink-Geržiničeve, ki bo v soboto 11. septembra ob 8. zvečer v veliki dvorani Slovenske hiše. Ta mladinski pevski zbor ima že tako bogato pevsko tradicijo za seboj, da res ne potrebuje mnogo reklame. Saj je nastopil že v argentinskem radu, pred argentinskimi in slovenskimi občinstvom in povsod žel velike uspehe, laskave ocene, priznanja, zahvale. Na tem koncertu bo zbor izvajal poleg narodnih pesmi tudi umetne slovenskih skladateljev Adamiča, Foersterja, Geržiniča, B. Ipavca, G. Ipavca, Ščeka in Tomea. V uvodu v koncert pa bo prikazana klasična pevška kultura drugih narodov.

Zveza žena in mater upravičeno upa, da se bo tega koncerta udeležilo številno občinstvo, saj je izkupiček te prireditve namenjen v dobrodelne namene. Tako bodo mlade pevke in mladi pevci s svojimi svežimi grli in svojim idealizmom, z neumorno dirigentko go. Marijo Fink-Geržiničevno na čelu, pomagali omiliti bedo nekaterih osirotelih, neozdravljivo bolnih, pozabljenih in zapuščenih rojakov, ki jih ima Zveza v evidenci.

IZ ŠAHOVSKEGA SVETA

Sovjetski glasovi o Fischerju
Severnoameriški šahovski vele mojster Robert Fischer, ki ga nekateri — po senzacionalnih zmagah nad Tajmanovim in Larsenom —, že označujejo kot bodočega svetovnega šahovskega prvaka, v Sovjetski zvezi ni dobro zapisan. Verjetno se ga boje, ker je že večkrat premagal sovjetske mojstre.

Sicer je res, da tudi Fischer mnogo —, daje razne ne ravno skromne izjave, da se vse preveč zaveda svojih novskih sposobnosti, da se rad kar progaja za najboljšega šahista.

Najprej sta se na Fischerja spravila bivši svetovni prvaki Mihail Botvinnik in vele mojster Aleksander Kolo in umazala pred svetovno šahovsko javnostjo svoji sicer blesteči šahovski imeni s skrajno podcenjevalnim pisanjem o Fischerju kot šahistu. V aprilski številki sovjetskega šahovskega glasila „64“ pa je glavni urednik mladinskega lista „Smena“ Anatolij Golubev zapisal: „Fischer ima ... tenke hudobne ustnice, pol odprta usta, vsak hi pripravljen na grobost, svetle oči preganjane živali, nasladne gibe“.

Poleg tega opisa ga je orisal Golubev, ki je bil vodja sovjetske delegacije (beri politikomisar) na mednarodnem turnirju v Palma de Mallorci, kot „intelektualnega siromaka“, čigar „ekstravagantnosti so zmes neznanja in polo-roške zlobe“.

V istem listu je pred pričetkom dvoboja med Fischerjem in Larsenom zapisal mednarodni mojster in pisec znanih šahovskih otvoritev V. Panov, da je za oba ta dva mojstra uspeh bistven zaradi denarja, ki ga kot profesionalca služi.

Eden redkih sovjetskih šahistov, ki je trezno in športno zavrnil tako pisanje, je sedanji svetovni prvak Boris Spaski, ki je izjavil, da mu je Fischer všeč, ker je pravi šahovski fanatik in da je časopis „64“ zelo grešil, ker je objavil pisanje A. Golubeva. Pred dvobojem med obema prej omenjenima igralcema v Denverju, je Spaski še zapisal: „Oba igralca spoštujem; posebno mi je všeč njuna iskrenost in športni duh. Fischer je, čeprav nervozen in včasih malce samosvoj, zmeraj zelo korekten soigralec. Iz ljubezni do šaha se je začel učiti španski, ruski in srbo-hrvatski jezik. Fischerjevo mnenje o šahovskih dogodkih in šahistih je vedno zanimivo“.

OBVESTILA

ČETRTEK, 19. avgusta 1971:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 18.30 na sestanku Lige žena mati nadaljevanje debate o vprašanju „Kakšna je argentinska mladina?“

PETEK, 20. avgusta 1971:

V Našem domu v San Justu ob 20 predava g. Jože Košiček „Življenje po tukajšnjih bolnišnicah“.

SOBOTA, 21. avgusta 1971:

Razstava slikarskih del Ivana Bukovca, odprta od 14 do 21 v mali dvorani Slovenske hiše.

Teološki tečaj se nadaljuje ob 17 v Slovenski hiši.

NEDELJA, 22. avgusta 1971:

Romanje Slovencev v Lourdes. Pričetek ob 15.30.

Koline na Pristavi. Zaradi romanja v Lourdes bo kosilo že ob 12.

Razstava slikarskih del Ivana Bukovca, odprta od 10.30 do 14 v Slovenski hiši.

ČETRTEK, 26. avgusta 1971:

Sestanek Zveze žena in mater v Slovenski hiši ob 16.30. Tema: Žena, mož, družina. Sodelujeta zakonska para Debevec Lojze in gospa Marica ter Žužek Andrej in gospa Elizabeta. — Po sestanku važna seja širšega odbora.

SOBOTA, 28. avgusta 1971:

V Slovenskem domu v San Martinu ob pol osmih zvečer Prešernov večer, na katerem bo dr. Tine Debeljak s pomočjo skioptičnih slik podoba našega največjega slovenskega pesnika.

V Slomškovem domu se bo vršil Večer slovenske besede in pesmi. Slišali bomo besede Balantiča, Zupantiča, Cankarja, Preglja, Velikonje, Hribovske, Majcna, Cevca, Marolta, Korošca in Mauerja. Sodelujejo: Fantje na vasi in ženski zbor. Začetek ob 20.

SOBOTA, 4. septembra 1971:

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi Pomladansko srečanje mladine združeno z „novačenjem“.

NEDELJA, 5. septembra 1971:

V Našem domu Mladinski dan.

SOBOTA, 11. septembra 1971:

V Slov. hiši ob 20 koncert Mladinskega pevskega zbora pod vodstvom gospe Marije Fink-Geržiničeve, ki ga prireja Zveza Slovenskih mater in žena.

PO ŠPORTNEM SVETU

Na veslaški regati v Luzernu se je zbrala vsa veslaška elita, razen sovjetskih tekmovalcev. Po petih letih je Jugoslavija imela na tej regati spet čoln v finalu. Blejski četverec brez krmarja je v predteku zmagal v odličnem času v svoji skupini, v finalu pa se je uvrstil na peto mesto. S časom iz prvega dne pa bi se v finalu uvrstili kar na drugo mesto.

Hildegard Falck (ZRN) je v Stuttgartu 11. julija postavila nov svetovni rekord v teku na 800 m s časom 1:58.5. Dosedanja rekorderka je bila Vera Nikolić (Jug.) s 2:00.5.

KAM Z DENARJEM? KJE DOBITI DENAR? ODGOVOR IN REŠITEV VAM NUDI

Kreditna zadruga S. L. O. G. A

(Cooperativa de Crédito Ltda.)

Bm. Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure: ob torkih, četrtkih in sobotah od 16. do 20. ure

DRUSTVENI OGLASNIK

Medorganizacijski svet se bo sestal 27. avgusta v prostorih Zed. Slovenije.

5. septembra ob 16 bo konmemoracija 25. let smrti generala Leona Rupnika. Že sedaj vabimo vse k udeležbi.

3. prosvetni večer Zedinjene Slovenije bo 28. avgusta ob 20 v mali dvo-

JAVNI NOTAR FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escritano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

Dr. Tone Žužek ADVOKAT

Uraduje od 17.30 do 19.30.
Ponedeljek, sredo, petek

Lavalle 2331, p. 5. of. 10
T. E. 47-4852

V soboto, 28. avgusta, ob 20

Večer slovenske besede in pesmi

Program: dr. Jože Krivec

Režija: Franci Holosan

Prireja: Kulturni odsek

Slomškovega doma

S Slomškovim imenom v
Slomškovem duhu

rani Slovenske hiše. Predaval bo g. Pavel Fajdiga o pomorstvu. Predvajal se bo barvasti zvočni film „Pogled na daljni vzhod“.

RESTAVRACIJA „EMONA“

V NEMCIJI

nudi domačo oskrbo slovenskim obiskovalcem iz Argentine

JOŽE NOSE

Düsseldorf — Corneliusstrasse 41

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

vabi rojake in rojakinje na

Prešernov večer

ki bo v soboto, 28. avgusta ob 19.30 (pol osmih) v prostorih doma.

Spored: petje, recitacije in skioptično predavanje dr. Tineta Debeljaka o največjem slovenskem pesniku.

SOBOTA, 28. AVGUSTA, OB 20, V MALI DVORANI SLOV. HIŠE

3. PROSVETNI VEČER ZEDINJENE SLOVENIJE

- G. Pavel Fajdiga bo predaval o pomorstvu,
- nato pa bo zvočni film v barvah „Pogled na Daljni Vzhod“

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi

v soboto, 4. septembra 1971 ob 20.30

POMLADANSKO SREČANJE MLADINE

združeno z „novačenjem“

Slovesen sprejem 18 let stare mladine v društvo Slovenska vas
Vabljeni mladina vseh Fantovskih odsekov in Dekliških krožkov

ZAHVALA

Dne 9. avgusta je odšel k Bogu po večno plačilo naš dragi mož in oče, gospod

Anton Bevčar

rojen dne 6. februarja 1891 v Gornjem polju pri Gorici.

Zahvaljujemo se č. g. dr. Starcu, ki ga je za časa boleznih obiskoval, mu delil sv. zakramente, lajšal trpljenje ter za vodstvo pogreba in sv. maše.

Enako se zahvaljujemo č. g. Alojziju Tekavcu za tolažilne besede. Posebna zahvala msgr. Jožetu Marconu za naklonjenost in lepo opravljene molitve pri mrtaškem odru.

Hvala tudi rojakom in domačinom, ki so ga v tako lepem številu spremili na zadnji poti na pokopališče Villegas v San Justu.

Družine Bevčar, Breznik, Radoš in Tekavec

San Justo, Chicago, dne 10. avgusta 1971.

Aleksander Solženicyn

33

En dan Ivana Denisoviča

Šuhov je kupoval mahorko po precejšnji ceni, en rubelj za kozarec, da siprav je na svobodi veljal tak kozarec tri rublje, a dobra kvaliteta še več. V taborišču z režimom stroge ječe so obstajale cene, ki niso bile podobne cenam v deželi. Denar je bil drag, ker ga nisi smel imeti in ker je redkokdaj z njim razpolagal. V tem taborišču niso nič plačevali za delo (medtem ko je šuhov v Ust-Ižmi dobival po trideset rubljev na mesec). Če so sorodniki komu po pošti nakazali denar, mu ga niso izročali, marveč so ga knjižili na osebni račun jetnika. S tega računa so enkrat mesečno dovoljevali kupiti toaletno miho, gnile medenjake in cigarete „Prima“. Alj ti je blago všeč ali ne, vzeti ga moraš za vso vsoto, ki si jo izprosil pri načelniku. Če ne kupiš, ti denar propade, ker so ga že vknjižili kot izdatek.

Šuhov si je zaslužil denar samo z zasebno obrtjo: za izgotovitev copat iz naročnikovega materiala je računal dva rublja, za krpanje telovnika po dogovoru.

Sedma baraka se razlikuje od nje-gove devete. Ne deli se na dve polovici, marveč ima dolg hodnik, iz katerega vodi deset vrat v sobe s po sedem pogradi; v vsaki sobi živi brigada. Poleg tega je še kabina s kiblami, kabina za starejšino barake in kabina, kjer žive slikarji.

Šuhov je stopil v sobo, kjer stanuje

njegov Letonec. Našel ga je ležečega na spodnjem pogradu, z nogami na visokem prečnem tramu, v pogovoru s sosedom, v letonščini.

Šuhov se je usedel k njemu, češ pozdravljen. Zdravo, mu reče. Letonec ni spustil nog niže. Soba je namreč majhna, vsi vlečejo na ušesa, kdo je prišel, kaj hoče. Oba se tega zavedata in zato šuhov sedi in počasi začinja: Kako se ti kaj godi. Bo že kako. Danes je mrzlo, ali ne? Je.

Ko je šuhov pričakal, da so spet vsi začeli svoj pogovor (prepirali so se zaradi vojne na Koreji; ali bo prišlo do svetovne vojne ali ne, ko so se Kitajci vmešali), se je nagnil k Letoncu: — Mahorko imaš?

— Imam.

— Pokaži.

Letonec je spustil noge s trama na tla in se privzdignil. Skop je, roka se mu trese, kadar polni kozarec. boji se, da ne bi dal za cigreto preveč tobaka.

Šuhovu kaže mošnjček, ki ga je razvezal.

Šuhov je vzel trohico na dlan in se prepiral, da je tobak podoben prejšnji pošiljavi. riavkast in enako rezan. Še povohal ga je; da, drži, prav tak je. Letoncu pa je rekel:

— Menda je drugačen.

— Tak je, prav tak! — se je jezil Letonec. — Nikoli nimam drugečnega, mo eno sorto imam.

— Naj bo, — se je vdal šuhov, —

nabaši mi kozarec, jaz pa zvijem cigareto; morda vzamem še enega.

Rekel je „nabaši“, ker pozna kologo, kako rahlo siplje v kozarec.

Letonec je izpod blazine izlekel še eno možnjo, bolj okroglo kot prvo, iz omarice pa kozareček, ki je sicer iz plastične mase, a drži prav toliko kakor stekleni; o tem se je šuhov že prepiral. Nasipava.

— Potlač, potlač vendar! — ga opominja šuhov in sam s prstom sega v kozarec.

— Bom že sam! — Letonec jezen umika kozarec in tlači s prstom, seveda rahlo. Potem spet usiplje.

Šuhov si je medtem odpel telovnik in od znotraj v vati otipal papirček, za katerega je vedel le sam. Z obema rokama je porival papirček skozi vato in izločil luknjo, ki je skrila tem. da bi se s par šivi zategnil. Ko je pritisnil papirček k tej luknji, je z nohti pretrgal niti, še enkrat zložil papirček, da je bil za polovico ožji (čeprav je bil že precej ožji) in ga izvlekel na svetlo. Bil je bankovec za dva rublja, že star, med prsti ni več hrstel.

V sobi se derele:

— Kar usmilil se vas bo, batjuška brkati! Lastnemu bratu ne verjame, pa bo vam, dedakom!

V taborišču z režimom stroge ječe se svoboda govora lahko počuti. To je dobro, če si v ustičnem konotio komu rekel, da v deželi primanjkuje vajalce so te zavrti in ti prikleni novih deset let. Tukaj lahko vnišeš z voorniega pograda, kar hočeš, voluni tega ne ovajajo in operativni poobla-

ščenci so se morali odpovedati postopkom.

Le časa ni, da bi se kaj več menili. — Eh, prerahlo nalagaš, — se je pritožil šuhov.

— Na še, na! — in mu je dodal trohico.

Šuhov je iz notranjega žepa izvlekel svoj možnjček in vanj stresel vsebino kozarca.

— Naj bo, — je sklenil, ker ni želel, da bi prvo sladko cigareto kadil med hojo. — Nabaši še enega.

Ko sta se napričkala, je šuhov pretresel v svoj možnjček še vsebino drugega kozarca, izročil dva rublja, poki-mal Letoncu in odšel.

Na dvorišču se je pognal v dir, da bi bil čimprej doma. Saj mora prestreči Cezarja, ko se bo vrnil s paketom. Toda Cezar je že sedel na spodnjem pogradu in se gostil z dobrinami iz paketa, ki jih je razgrnil po postelji in omarici, kamor zaradi zgornjega pograda šuhova ni padala svetloba in kjer je bilo mračno.

Šuhov se je zrinil med pograda kapitana in Cezarja ter stegnil roko z večernim kruhom.

— Kruh sem vam prinesel, Cezar Markovič.

Ni vprašal „Ali ste dobili?“, ker bi s tem namignil na svoje čakanje v vrsti in torej pravico do deleža. Vedel je za to pravico. Toda ni se sprevrgel v šakala, čeprav je že osem let na težkem fizičnem delu. Značaj si je utrdil vedno bolj.

Svojim očem seveda ni mogel ukazovati. Njegove oči, to se pravi jastrebi-je oči taboriščnika, so planile, v hipu

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 1.086.173

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1971:
za Argentino \$ 3.500.—. Pri pošiljanju
po pošti \$ 3.600.—. — ZDA in Kanada
13 USA dolarjev; za Evropo pa 15
USA dolarjev za pošiljanje z avionsko
pošto. — Evropa, ZDA in Kanada za
pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol.

(Dalje prihodnjič)